

שהפלפלין חייבין בערלה

בשרה חייבין נמי במעשר וזוין מחייבין במעשר
מטמא טומאת אוכלין דתתן בפרק בא סימן (גה דף כ) כל שחייב
במעשר מטמא טומאת אוכלין אלא תניא התם נטמו וגמרו אין
מטמאין טומאת אוכלין ד"ל הא
בריתא הא דביבשתא אכל ה"ר
שמעון מייבזיל"ה הקשה מהא דאמר'
בפ' בכל מערבין (עירובין דף כה)
זרע גרגיר מתעשר וכו' עד זרע
גרגיר למאי חזי שכן ראשונים שלא
היה להם פלפלין שחקין אותו
ומטבילין בו את הלל וא"כ כל שכן
פלפלין דעדיפ טפי ואפי' יבשתא
חייב במעשר וזוין דחייב במעשר
יטמא טומאת אוכלין ו"ל דודאי אותן
פלפלין ששחקין וגובלין אותן במים
כעין שעושין לטבל בו דבר הגורח חזו
בעיניהם לאכילה וחייבין במעשר
ומטמא טומאת אוכלין אכל אותם
שלא נגבלו במים שנטמאו ויודוקו
כעפרות בעלמא כעין שעושין לתת
לחך הקדירה הגורח פטורין מן המעשר
ללא חזו לאכילה הכי ואין מטמא
טומאת אוכלין אי נמי י"ל דזרע
גרגיר אינו חייב במעשר משום הא
מילתא לחוד שמתבילין בו ללא אלא
לאחר שחקתו חזו למיכל נמי בעיניהם
התם ומטבילין בו ללא נקט דאכלי
היה נמי בעיניהם משום דעיקר שחקתו
כדי לטבל בו אכל פלפלין דאפי' בחר
שחקתו לא חזו בעיניהם לא מחייבי
ועוד יש להקשות על ההיא מתניין
דנדה והרי תבלין דחייבין במעשר
כדלמריין פ"ק דחולין (דף ו) והא
אמר לה עמי לי משליכי חוש לאור
ותבלין שבה משום מעשר ומשום
שביעית ואין מטמא טומאת אוכלין
כדמוכח בהעור והרופס (שם דף קג)
דמפרש בגמרא מאי קיפה פירמא
ופריך אביי הו"ל עמלא תמא טומאת
אוכלין אלא מאי קיפה תבלין ומיהו
י"ל דחוש משום מעשר דתני לא
קאי אלא אלאור אכל משום שביעית
קאי אחריותו דאפי' אוכלי בהמה יס
מן שחייבין בשביעית כדמוכח במס'
שביעית (פ"ה משנה א) ולא נהירא
דבפרק בכל מערבין (עירובין דף כט)
תניא רבי שמעון בן אלעזר אומר
עובל תבלין וליתר ירק ופי' רש"י
דקאי אלא פוחתין לעני בגוין אלא
תבלין חייבין במעשר ו"ל שיש מיני
תבלין הרבה יש מהן דעיקרן לטעמא
עבדין והנה פטורין מן המעשר ואין
מטמאין טומאת אוכלין ובהגהו מ"ר
בהן הקדירה וכמו שבת דבפר' בא סימן
(גה דף כ) ואע"ג דלמרינא בפרק בכל מערבין
שחקין עירוב בעיני דחוש קיימא שביעית
דא בריתא הא דביבשתא לא הי' מאכל ומהא
טמא נמי אמרינן כביד מצרכין (גמרא דף לז)
דאכיל אלא

נא א מ"י ס"א מהל'
שביעית עשור ה"ו
סמג עין ל' טו"ש
לוח"ס ס"א מהל' ס"א
גב ב מ"י וסמג ס'
טו"ש לוח"ס ס'
מכר ס"א
גב ב מ"י וסמג ס'
רס"א ס"א
גב ב מ"י וסמג ס'
טו"ש לוח"ס ס'
מכר ס"א
גב ב מ"י וסמג ס'
טו"ש לוח"ס ס'
מכר ס"א
גב ב מ"י וסמג ס'
טו"ש לוח"ס ס'
מכר ס"א
גב ב מ"י וסמג ס'
טו"ש לוח"ס ס'
מכר ס"א

רבינו חננאל

תניא ועניות את
נפשתיכם בחשעה
לחרש יבול בחשעה
ת"ל בערב אי בערב
יכול משתחשך ת"ל
בחשעה הא כיצד
סתורא להתענות מבני'
סיבן שמוסיפין מחול על
הקשר אין לי אלא
שמוסיפין מחול על
הקשר בכניסתו ביציאתו
מ"ל ת"ל מערב עד
ערב וכן ימים טובים
ובן שבת כיוצא בו
דמוסיפין מחול על
הקשר ושמוסיפין הוא
וראינו (פירוש בענין)
[פירוש ענין ענין]
האי קרא ועניות את
נפשתיכם בחשעה
לחרש יבול ענין
סיבין ליה לבריתא
כ"ו אכל אוכלין שאין
ראויין לאכילה שיה
משקן שאין ראויין
לשתיה שיה ציר או
מוריס פטור דייקון
סניג ונא חושך חייב
ורבי הוא דתני חושך
משום את הנפש דרש
גידל בר מנשה לית
הלכתא דרבי ואסקא
הא דגידל א"י שיה
אכל חייב דאיעבר
פטור אבל לכתחלה לא
אזי ויהא כס פלפליא
ונגבליא ביומא דכפורי
פטור אבל ונגבליא
רשיתא (** דהיא
חורלתא דאיתא מבי
הנינו שריא וסברין
עליה בורא פירי האדמה
ת"ר אכל עלי גפנים
פטור לולי גפנים
שלבלבו מראש השנה
אם אכל ביה"כ חייבין
לחין ונאילו אכלתו

טינו. על דבר אשר ענה את אשת רעהו (דברים כג) : ס"א גופא
שבת איקרי. וכלא ג"ס נמי נפקא מויה וביה דכין דאיקרי שבת
לענין טינו הוה ליה כשבת לעונש ולאזהרה: **משנתו שבת**. ומשנת
שבת לא גמר דאיקרי שבת דאליטריך ליה לרבווי (ה) הענין
הורה אור כדלמא בריס פרוק (דף עז) שבתון
שבת אי נמי שבת שבתון היא ללא
יומא איקרי שבת אלא הכי קאמר
מטמא מרגע היא לכס יהיבא נמי
דכתיב שבת שבתון הוא לשון זכר אלא
לשון מטמא הוא לשון זכר אלא יומא
לא איקרי שבת להכי נקט טעמא
שבתים יתירא דהוא גופיה איקרי
שבת : **מיבטיל ליה לכדנתיא**. לשאר
ימים טובים ולא חיוס כפרים
קאי : **וסמג דלמס פנס**. מדאליטריך
למטמא לתוספת החול מעונש
ומאזהרה ממילא שמעינן דמוסיפין
והא ועניות בחשעה מאי עביד ליה:
כל פלפול וסמג וכו'. והכי משמע
קרא ועניות בחשעה כלומר התבן
עלמך בחשעה (ג) שחולל להתענות
בעשרה ומדאפקוס קרא כלשון טינו
לומר כך הכי הוא כאלו מתענה
בחשעה : **כס פלפלין**. אין זה יישוב
הדעת שאין זה דרך אכילתו : **מיבטי**
וכו'. אלא מאכל קרי ליה : **סמג פלפלין**
חייבין בערלה. מין חילן הוא : **רש"י**.
חזי למיכל : **סימלס**. ליטורג"ה
שמפטימ בשמים כחשים בדבש : **פני**
סנדולי. מרחץ כוס : **סריא**. ואין בו
משום בישול נכרים שנאכל כמות
שהוא חי ולא משום גישול נכרים
דנותן טעם לפגם ומדקאמר אין בו
משום בישול נכרים ש"מ דרך אכילתו
כשהוא חי : **מר"ם פד יום ספורים**.
אכל לבלבו קודם ר"ה כבר נעשו
קשים וכן בעלמא נינהו : **פני**
אם סנפס. ומבטל את העיני:
מוגו. נקטו בו מים להחיש כמו:
מתני'

והא ביבישתא א"ל רבינא למרימר והאמר רב נחמן *האי י'מילתא דאית
מבי הנדואי שריא ומברכין עליה בורא פרי האדמה לא קשיא הא ברשיבתא
והא ביבישתא ת"ר 'אכל עלי קנים פטור 'לולבי גפנים חייב 'אלו הן לולבי
גפנים אמר רבי יצחק מגדלאה כל שלבלבו מר"ה ועד יוה"כ ורב כהנא
אמר כל שלשים יום תניא כוותיה דר' יצחק מגדלאה אבל עלי קנים
פטור ולולבי גפנים חייב אלו הן לולבי גפנים כל שלבלבו מר"ה ועד
יוה"כ : שיה ציר או מוריס פטור : הא חומץ חייב מתני' מני רבי היא
דתניא ר' אומר חומץ משיב את הנפש דרש רב גידל בר מנשה מבדיר
דנרש אין הלכה ברבי לשנה נפקי כולי עלמא מוגו ושתי חלא שמע רב
גידל ואיקפר אמר אימר דאמרי אנא דיעבר לכתחלה מי אמרי אימר
דאמרי אנא פורחא טובא מי אמרי אימר דאמרי אנא *חי מוגו מי אמרי :
מתני'

מטמאין טומאת אוכלין ובהגהו מ"ר בהן הקדירה וכמו שבת דבפר' בא סימן (גה דף כ) ואע"ג דלמרינא בפרק בכל מערבין שחקין עירוב בעיני דחוש קיימא שביעית דא בריתא הא דביבשתא לא הי' מאכל ומהא טמא נמי אמרינן כביד מצרכין (גמרא דף לז) דאכיל אלא

תוספות

ישנים

פלפלין יבשין ואפי' הכי אין מטמאין טומאת אוכלין ואומר רבי דשאי זרע גרגיר שחקתו גב
לאכול כפי עמלו אכל פלפלין אין ראויין לאכול כפי עמלו אלא לטבול בעלמא קסם עוד נס"ח
יוסף וכלא הוא וברי תבלין שחייבין במעשר דתניא (חולין דף ו) סתורא לבינתו פיסה כ"ו
והכלין שבה משום מעשר ואפי' אין מטמאין טומאת אוכלין דתניא בפרק בעור והרופס (שם קג)
קיסם סימלס ומסקין דהיינו תבלין דאין מטמאין טומאת אוכלין ואומר רבי דשאי זרע גרגיר שחקתו גב
אמרינן פק בא סימן (גה דף כ) זרע גרגיר מתעשר זרע וירק
אלהן דמעשר קאי אלאור [ובנישית קאי] אלהן דלפיו אוכלי כהמס חייבין נמי

י"ל ד"ל הא דגידל
אי שיה אכל מוגו חייב
ודלועבד פטור וכו' :
(** נאכל ד"ל ונגבליא
רשיתא חייב ויהא
חורלתא וכו' :

מטמאין טומאת אוכלין ובהגהו מ"ר בהן הקדירה וכמו שבת דבפר' בא סימן (גה דף כ) ואע"ג דלמרינא בפרק בכל מערבין שחקין עירוב בעיני דחוש קיימא שביעית דא בריתא הא דביבשתא לא הי' מאכל ומהא טמא נמי אמרינן כביד מצרכין (גמרא דף לז) דאכיל אלא